כיתה ו׳ | חוברת תרגול

שפה

עברית · קריאה, כתיבה ולשון

• מעבדת הרעיונות •

מה מחכה בפנים?

1 בניינים וזמנים
2 פעיל וסביל
3 נושא ונשוא
4 משפט מורכב ומאוחה
5 צירופי סמיכות
6 הבנת הנקרא
7 סימני פיסוק
8 ניבים וצירופים
9 כתיבת טיעון

15 דפי תרגול · אתגר ★★ · דפי תשובות לבדיקה עצמית

שם: _____ כיתה: _____

זיהוי בניינים

לכל בניין יש תבנית משלו. מזהים את הבניין לפי צורת הפועל בזמן עבר, בגוף הוא.

בניין	פָּעַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הֻפְעַל	הִתְפַּעֵל
דוגמה	שָׁמַר	נִשְׁמַר	סִפֵּר	סֻפַּר	הִדְלִיק	הֻדְלַק	הִתְלַבֵּשׁ

א. מיינו את הפעלים לפי הבניין: כתבו כל פועל בעמודה המתאימה.

הסביר · נכנס · תוקן · כתב · התרגש · דיבר · הוזמן · פתח
סודר · נשבר · הרגיש · התקלח · טייל · הושלם

פעל	נפעל	פיעל	פועל	הפעיל	הופעל	התפעל

ב. כתבו את השורש ואת הבניין של הפועל המסומן.

המשפט	שורש	בניין
יואב **שלח** את ההצעה למנהלת.		
ההודעה **נכתבה** על הלוח.		
המורה **הדריכה** את הקבוצה במעבדה.		
דנה **התלבטה** בין שני רעיונות.		
התוכנית שלנו **אושרה**.		
בסוף השיעור **סיכמנו** את הדיון.		

★★ אתגר כתבו פועל מהשורש פ.ת.ח בכל אחד מהבניינים:

פעל _____ נפעל _____ פיעל _____ פועל _____ התפעל _____

נטייה הפועל בזמנים

השלימו את טבלאות הנטייה. חלק מהצורות כבר כתובות כדי לעזור לכם.

א. השורש ש.מ.ר בבניין פעל

	אני	אתה	את	הוא	היא	אנחנו	אתם	הם
עבר	שמרתי			שמר				
עתיד				ישמור			תשמרו	

הווה: **שומר** (יחיד) _____ (יחידה) _____ (רבים) _____ (רבות)

ב. השורש ר.ג.ש בבניין התפעל

	אני	אתה	את	הוא	היא	אנחנו	אתם	הם
עבר				התרגש				התרגשו
עתיד	אתרגש			יתרגש				

הווה: **מתרגש** (יחיד) _____ (יחידה) _____ (רבים) _____ (רבות)

ג. כתבו את הפועל בזמן ובגוף המתאימים למשפט.

1 מחר אנחנו (הסביר) _____ את הניסוי לכיתה.

2 אתמול היא (התאמן) _____ על הנאום שעתיים.

3 בכל בוקר הם (כתב) _____ ביומן הרעיונות.

4 בשבוע הבא את (סיפר) _____ לנו על התערוכה?

5 בשנה שעברה אתם (נבחר) _____ למועצת התלמידים.

6 כשאגדל, אני (המציא) _____ רובוט שמסדר חדרים.

★★ אתגר במשפט הזה יש טעות בזמן הפועל. מצאו ותקנו: **"מחר בבוקר שלחנו את העבודה למורה."**

_____

פעיל וסביל

במשפט פעיל אומרים מי עשה את הפעולה. במשפט סביל מתמקדים במה שנעשה, והעושה מופיע אחרי ״על ידי״ או לא מופיע בכלל.

פעל ◀ נפעל	פיעל ◀ פועל	הפעיל ◀ הופעל
כתב ◀ נכתב	סידר ◀ סודר	הדפיס ◀ הודפס

דוגמה: ״הוועדה בחרה את הרעיון.״ ◀ ״הרעיון נבחר על ידי הוועדה.״

א. העבירו מפעיל לסביל.

1 דנה כתבה את הנאום.

2 המנהלת אישרה את התוכנית.

3 התלמידים הדפיסו את העיתון.

4 השופטים בחרו שני רעיונות.

5 הצוות סידר את הכיסאות באולם.

ב. העבירו מסביל לפעיל.

6 המכתב נשלח על ידי יואב.

7 הפרס הוענק על ידי ראש העירייה.

★★ אתגר בחדשות אומרים: ״חלון בבית הספר נשבר בלילה.״ למה המשפט סביל, ולמה אין בו ״על ידי״?

נושא ונשוא

הנושא הוא מי או מה שמדברים עליו. הנשוא הוא מה שנאמר על הנושא. נשוא יכול להיות פועל (נשוא פועלי) או שם, שם תואר וכדומה (נשוא שמני).

שימו לב: הנושא לא תמיד בא בראש המשפט! "בסוף היום חזרו **הילדים** הביתה." – הנושא: הילדים, הנשוא: חזרו.

כתבו את הנושא ואת הנשוא של כל משפט, וסמנו ✓ אם הנשוא פועלי או שמני.

המשפט	נושא	נשוא	פועלי	שמני
הרעיון של נועה הפתיע את כולם.			☐	☐
בסוף השיעור הציגו התלמידים את הדגם.			☐	☐
המעבדה החדשה גדולה ושקטה.			☐	☐
העיתון של בית הספר יוצא פעם בחודש.			☐	☐
אחי הוא ממציא צעיר.			☐	☐
ליד הבמה עמדו שלושה מיקרופונים.			☐	☐
עמית ושירה כתבו נאום משותף.			☐	☐
הכרזות במסדרון צבעוניות.			☐	☐

★★ אתגר כתבו משפט משלכם שבו הנשוא בא לפני הנושא. סמנו בו את הנושא ואת הנשוא.

התאם בין נושא לנשוא

הנשוא מתאים לנושא במין (זכר או נקבה) ובמספר (יחיד או רבים). כדי לבדוק, שואלים: מי עשה? מי נמצא? מה קרה?

א. הקיפו את הצורה הנכונה.

1 הקבוצה שלנו (זכתה / זכו) במקום הראשון.

2 המורה והתלמידים (יצאה / יצאו) לסיור.

3 מהכיתה (נשמע / נשמעו) צחוקים.

4 כל אחד מהמשתתפים (קיבל / קיבלו) תעודה.

5 התוצאות של הניסוי (מפתיע / מפתיעות).

6 אחת הבנות (הציגה / הציגו) רעיון מקורי.

7 על השולחן (מונח / מונחים) שני ספרים.

8 ההחלטה של המועצה (התקבל / התקבלה) אתמול.

ב. בכל משפט יש טעות אחת בהתאם. כתבו את המשפט מתוקן.

9 הילדים בכיתה שלנו אוהב לשחק בהפסקה.

_____

10 כמה עצים בחצר נפל בסערה.

_____

11 דנה ומיכל הכינה את הכרזה יחד.

_____

12 המחשבים החדשים כבר מחובר לחשמל.

_____

★★ אתגר מה נכון: "מספר המשתתפים בתחרות עלה" או "מספר המשתתפים בתחרות עלו"? הסבירו.

_____

משפט מורכב

במשפט מורכב יש משפט עיקרי ופסוקית משועבדת שתלויה בו.
הפסוקית המשועבדת נפתחת במילת שעבוד כמו: ש, כי, כש, כאשר, אם, מפני ש, כדי ש.

דוגמה: "**כשהפעמון צלצל**, כולם רצו לחצר." ◀ פסוקית משועבדת: כשהפעמון צלצל | משפט עיקרי: כולם רצו לחצר.

א. העתיקו את הפסוקית המשועבדת והקיפו בה את מילת השעבוד.

1 ידעתי שהרעיון שלנו יצליח.

2 הספר שקראתי בחופשה ריתק אותי.

3 לא באתי לחזרה כי הייתי חולה.

4 אם ירד גשם, הטקס יתקיים באולם.

ב. חברו את שני המשפטים למשפט מורכב אחד בעזרת המילה שבסוגריים.

5 התלמידים שמחו. הטיול לא בוטל. (ש)

6 נעמה קיבלה פרס. היא כתבה סיפור מקורי. (מפני ש)

7 המחשב הנייד ישן מאוד. קיבלתי אותו מסבא. (ש)

★★ אתגר כתבו משפט מורכב משלכם עם המילה "כאשר". מתחו קו מתחת לפסוקית המשועבדת.

מאוחה או מורכב?

במשפט מאוחה שני משפטים שווים מחוברים במילת חיבור (ו, אבל, אך, או, לכן). במשפט מורכב פסוקית משועבדת תלויה במשפט העיקרי.

א. סמנו ✓ בעמודה המתאימה.

המשפט	מאוחה	מורכב
א. רציתי לבוא, אבל הייתי עסוק.	☐	☐
ב. אמא אמרה שהארוחה מוכנה.	☐	☐
ג. השמש שקעה והרחוב התרוקן.	☐	☐
ד. הילד שמצא את הארנק החזיר אותו לבעליו.	☐	☐
ה. נלך לסרט או נישאר בבית.	☐	☐
ו. אם תתאמנו, תצליחו.	☐	☐
ז. ירד גשם חזק, לכן הטקס נדחה.	☐	☐
ח. אני מקווה שתבואו למסיבה.	☐	☐

ב. השלימו בעזרת המילים שבמחסן. כל מילה פעם אחת.

אבל | לכן | ש | כי | או | כאשר

1 הניסוי לא הצליח, _____ לא התייאשנו.

2 נשארנו בבית _____ ירד גשם.

3 אני בטוחה _____ הרעיון שלך יעבוד.

4 הכרטיסים נגמרו, _____ נבוא מחר.

5 _____ תסיימו את העבודה, תצאו להפסקה.

6 אפשר לכתוב בעט _____ בעיפרון.

★★ אתגר אילו מהמשפטים בתרגיל ב׳ הם משפטים מורכבים? כתבו את מספריהם:

_____

צירופי סמיכות

צירוף סמיכות בנוי משני שמות: הנסמך והסומך. הנסמך משנה לפעמים את צורתו, והסומך נשאר כמו שהוא.

כיתה ◀ **כיתת** מחשבים | ספרים ◀ **ספרי** לימוד | מים ◀ **מי** ים
ברבים משנים רק את הנסמך: ספר לימוד ◀ ספרי לימוד (ולא "ספרי לימודים")

א. כתבו את צירוף הסמיכות ברבים.

א בית ספר ◀ _____

ב חדר אוכל ◀ _____

ג שולחן כתיבה ◀ _____

ד תחנת אוטובוס ◀ _____

ה יום הולדת ◀ _____

ו מילת קישור ◀ _____

ז עוגת שוקולד ◀ _____

ח עורך עיתון ◀ _____

ב. הפכו לצירוף סמיכות.

ט שמלה של כלה ◀ _____

י מגרש שנועד לכדורגל ◀ _____

כ שעון שעונדים על היד ◀ _____

ל מים מן הים ◀ _____

מ דלת שנכנסים דרכה ◀ _____

נ כרטיס שנועד לטיסה ◀ _____

★★ אתגר כתבו את צורת הנסמך של כל מילה:

שפה ◀ _____ ידיים ◀ _____ שנה ◀ _____ עיניים ◀ _____ ממלכה ◀ _____

סמיכות מיודעת ושם תואר

בצירוף סמיכות מיודע, ה׳ הידיעה באה לפני הסומך: בית הספר. שם התואר בא בסוף הצירוף ומתאים בדרך כלל לנסמך: כיתת המחשבים החדשה.

א. הוסיפו ה׳ הידיעה במקום הנכון.

א חדר אוכל ◀ _____	**ב** ספרי לימוד ◀ _____
ג תחרות רעיונות ◀ _____	**ד** מגרש כדורגל ◀ _____
ה עיתון כיתה ◀ _____	**ו** שולחנות כתיבה ◀ _____

ב. הקיפו את שם התואר המתאים.

ז תחרות הרעיונות (השנתית / השנתי)	**ח** ספרי הלימוד (החדשה / החדשים)
ט עוגת השוקולד (הטעימה / הטעימות)	**י** חדר המורים (המרווח / המרווחת)

ג. פרקו את צירוף הסמיכות בעזרת "של".

כ עיתון בית הספר ◀ _____	**ל** כובע הליצן ◀ _____
מ מחברת הרעיונות ◀ _____	**נ** שעון העיר ◀ _____

★★ אתגר מה ההבדל במשמעות בין "כיתות המחשבים <u>החדשות</u>" לבין "כיתות המחשבים <u>החדשים</u>"?

_____

_____

רעיונות שנולדו בטעות

קראו את הכתבה בעיון. בדף הבא תענו על שאלות.

אנחנו נוטים לחשוב שהמצאות גדולות נולדות אחרי תכנון ארוך ומדויק. אבל כמה מן הרעיונות החשובים בעולם נולדו דווקא מטעות, ממקרה או מניסוי שנכשל. מה הפך את הטעויות האלה להצלחות?

① עובש על הצלחת

בשנת 1928 חזר המדען הסקוטי אלכסנדר פלמינג מחופשה אל המעבדה שלו. על אחת הצלחות שבהן גידל חיידקים הוא מצא כתם של עובש. רוב האנשים היו זורקים את הצלחת המלוכלכת, אבל פלמינג שם לב לדבר מוזר: סביב העובש החיידקים לא גדלו. הוא שאל את עצמו מדוע. מן החומר שהפריש העובש פותח לימים הפניצילין – תרופה אנטיביוטית שהצילה מיליוני חיים.

② חטיף שנמס בכיס

בשנות הארבעים עבד המהנדס האמריקני פרסי ספנסר ליד מכשיר שמפיק גלי מיקרו. יום אחד גילה שהחטיף המתוק שבכיסו נמס, אף שלא היה קרוב לאש או לתנור. ספנסר לא הסתפק בהפתעה: הוא קירב למכשיר גרגירי תירס, והם התפוצצו והפכו לפופקורן. מן הניסוי הזה נולד תנור המיקרוגל, שנמצא היום כמעט בכל מטבח.

③ דבק שלא דבק

בשנת 1968 ניסה הכימאי ספנסר סילבר לפתח דבק חזק במיוחד, אבל יצא לו דבק חלש, שאפשר לקלף בקלות. במשך שנים איש לא ידע מה לעשות בו. עד שעמיתו, ארט פריי, חיפש סימנייה שלא תיפול מספר השירים שלו במקהלה. פריי מרח מעט מן הדבק על פיסות נייר – וכך נולדו הפתקים הדביקים.

④ מזל של מוכנים

מה משותף לכל הסיפורים? הטעות לבדה לא הספיקה. בכל אחד מהם היה אדם שעצר, שם לב לדבר יוצא דופן ושאל שתי שאלות: למה זה קרה? ובמה זה יכול לעזור? המדען הצרפתי לואי פסטר אמר כבר במאה התשע עשרה שהמזל מעדיף את מי שמוכן לו. במילים אחרות, ההזדמנות פוגשת רק את מי שמוכן לזהות אותה.

מילון קטן: עובש – פטרייה זעירה שצומחת על מזון ישן · אנטיביוטיקה – תרופה נגד חיידקים · עמית – חבר לעבודה

שאלות על הכתבה

חזרו לכתבה "רעיונות שנולדו בטעות" כדי לענות.

1 מהי המטרה העיקרית של הכתבה? הקיפו.

א. לספר על חייו של פלמינג | ב. להראות שטעויות יכולות להוביל להמצאות, אם מישהו שם לב אליהן

ג. ללמד איך מכינים פופקורן | ד. להסביר איך פועל תנור מיקרוגל

2 השלימו את הטבלה.

ההמצאה	מה היה מפתיע?	מה עשה האדם כשגילה זאת?
פניצילין		
מיקרוגל		
פתקים דביקים		

3 מדוע, לדעתכם, "במשך שנים איש לא ידע מה לעשות" בדבק של סילבר?

_____

4 מה תפקידה של הפסקה האחרונה בכתבה? הקיפו.

א. היא מביאה המצאה רביעית | ב. היא מסכמת את הרעיון המשותף לכל הסיפורים

ג. היא סותרת את מה שנכתב קודם

5 הסבירו במילים שלכם: "ההזדמנות פוגשת רק את מי שמוכן לזהות אותה".

_____

6 מצאו בפסקה "דבק שלא דבק" פועל בבניין נפעל, וכתבו את השורש שלו.

פועל: _____ שורש: _____

7 ★★ אתגר האם, לדעתכם, ספנסר היה ממציא את המיקרוגל גם בלי החטיף שבכיסו? נמקו בעזרת הכתבה.

_____

_____

סימני פיסוק

הפסיק עוזר לקורא לעצור לרגע ולהבין את המשפט: בין פריטים ברשימה, אחרי פנייה לאדם, אחרי פסוקית שבאה בתחילת המשפט ולפני "אבל".

ברשימה לא שמים פסיק לפני ו׳ החיבור האחרונה: "הבאנו דגמים, כרזות וסרטונים."

א. הוסיפו פסיקים במקומות הנכונים. כתבו את המשפט מחדש.

1 לתערוכה הביאו דגמים כרזות סרטונים ומצגות.

2 נועה בואי רגע לכאן.

3 כשהמיקרופון הופעל כולם השתתקו.

4 רצינו להציג ראשונים אבל הגענו באיחור.

5 אם תצטרכו עזרה פנו אליי.

ב. הוסיפו נקודתיים, מירכאות, סימן שאלה או סימן קריאה.

6 המורה שאלה מי מוכן להציג ראשון

7 יואב קפץ מהכיסא וקרא אני

★★ אתגר הסבירו את ההבדל בין שני המשפטים:
"לא, הלכנו לספרייה." | "לא הלכנו לספרייה."

ניבים וצירופים

ניב הוא צירוף מילים שהמשמעות שלו שונה מהמשמעות של כל מילה לבד. "שבר את הראש" – לא באמת שבר!

א. התאימו לכל ניב את פירושו: כתבו את האות המתאימה בריבוע.

1 שבר את הראש ☐	**א.** הבין פתאום
2 נפל לו האסימון ☐	**ב.** כעס מאוד
3 על קצה המזלג ☐	**ג.** חשב פתאום על משהו
4 הוריד את הכובע בפני ☐	**ד.** התאמץ מאוד לחשוב
5 יצא מכליו ☐	**ה.** תכנן תוכניות דמיוניות
6 עלה בדעתו ☐	**ו.** בקצרה, רק מעט
7 שם את האצבע על ☐	**ז.** זיהה בדיוק את הבעיה
8 בנה מגדלים באוויר ☐	**ח.** הביע הערכה רבה

ב. השלימו בניב המתאים מתרגיל א׳. שנו את צורתו לפי המשפט.

1. שלושה ימים _____ על החידה, ולבסוף מצאתי את הפתרון.
2. אין לנו זמן לכל הפרטים, אז אספר לכם רק _____.
3. כשהמורה ראתה את הדגם המושקע, היא _____ בפני הקבוצה.

★★ אתגר כתבו משפט עם הניב "בנה מגדלים באוויר".

_____

מתכננים טיעון

בחרו נושא אחד, החליטו מה דעתכם, ותכננו את הטיעון לפני הכתיבה.

☐ האם כדאי לקצר את החופש הגדול?

☐ האם צריך שיעורי בית בכל יום?

☐ האם להאריך את ההפסקה הגדולה?

1. **הטענה שלי** מה דעתי? כתבו משפט ברור אחד.

2. **נימוק ראשון ודוגמה** למה אני חושב או חושבת כך?

3. **נימוק שני ודוגמה** סיבה נוספת שמחזקת את הטענה

4. **טענת הצד השני** מה יגידו אלה שחושבים אחרת?

5. **התשובה שלי לצד השני** למה הטענה שלהם לא משכנעת אותי?

6. **סיכום** חוזרים על הטענה במילים אחרות

מילות קישור שיעזרו לכם:

ראשית · שנית · יתר על כן · לדוגמה · אמנם... אך · לעומת זאת · לכן · לסיכום

כותבים טיעון

כתבו את הטיעון לפי התכנון מהדף הקודם. השתמשו במילות קישור ובפסיקים.

הכותרת: _____

בדקו את עצמכם:

- ☐ פתחתי בטענה ברורה
- ☐ הצגתי את הצד השני ועניתי לו
- ☐ השתמשתי במילות קישור
- ☐ כתבתי שני נימוקים עם דוגמאות
- ☐ סיכמתי את הטענה
- ☐ בדקתי פסיקים, נקודות וכתיב

תשובות

להורים ולמורים: התשובות לכל הדפים. בשאלות פתוחות מובאות תשובות אפשריות.

דף 2 · זיהוי בניינים

א. פעל: כתב, פתח · נפעל: נכנס, נשבר · פיעל: דיבר, טייל · פועל: תוקן, סודר · הפעיל: הסביר, הרגיש · הופעל: הוזמן, הושלם · התפעל: התרגש, התקלח.

ב. שלח – ש.ל.ח, פעל · נכתבה – כ.ת.ב, נפעל · הדריכה – ד.ר.ך, הפעיל · התלבטה – ל.ב.ט, התפעל · אושרה – א.ש.ר, פועל · סיכמנו – ס.כ.ם, פיעל.

אתגר: פתח, נפתח, פיתח, פותח, התפתח.

דף 3 · נטיית הפועל

א. עבר: שמרתי, שמרת, שמרת, שמר, שמרה, שמרנו, שמרתם, שמרו. עתיד: אשמור, תשמור, תשמרי, ישמור, תשמור, נשמור, תשמרו, ישמרו. הווה: שומר, שומרת, שומרים, שומרות.

ב. עבר: התרגשתי, התרגשת, התרגשת, התרגש, התרגשה, התרגשנו, התרגשתם, התרגשו. עתיד: אתרגש, תתרגש, תתרגשי, יתרגש, תתרגש, נתרגש, תתרגשו, יתרגשו. הווה: מתרגש, מתרגשת, מתרגשים, מתרגשות.

ג. **(1)** נסביר · **(2)** התאמנה · **(3)** כותבים · **(4)** תספרי · **(5)** נבחרתם · **(6)** אמציא.

אתגר: ״מחר בבוקר נשלח את העבודה למורה.״

דף 4 · פעיל וסביל

(1) הנאום נכתב על ידי דנה. **(2)** התוכנית אושרה על ידי המנהלת. **(3)** העיתון הודפס על ידי התלמידים. **(4)** שני רעיונות נבחרו על ידי השופטים. **(5)** הכיסאות באולם סודרו על ידי הצוות. **(6)** יואב שלח את המכתב. **(7)** ראש העירייה העניק את הפרס.

אתגר (תשובה אפשרית): מה שחשוב הוא מה קרה לחלון, ולא ידוע מי שבר אותו, ולכן לא כתוב ״על ידי״.

דף 5 · נושא ונשוא

(1) הרעיון של נועה / הפתיע – פועלי. **(2)** התלמידים / הציגו – פועלי. **(3)** המעבדה החדשה / גדולה ושקטה – שמני. **(4)** העיתון של בית הספר / יוצא – פועלי. **(5)** אחי / (הוא) ממציא צעיר – שמני. **(6)** שלושה מיקרופונים / עמדו – פועלי. **(7)** עמית ושירה / כתבו – פועלי. **(8)** הכרזות במסדרון / צבעוניות – שמני.

אתגר (תשובה אפשרית): ״בבוקר הגיעו האורחים.״ נושא: האורחים, נשוא: הגיעו.

דף 6 · התאם

א. **(1)** זכתה **(2)** יצאו **(3)** נשמעו **(4)** קיבל **(5)** מפתיעות **(6)** הציגה **(7)** מונחים **(8)** התקבלה.

ב. **(9)** הילדים בכיתה שלנו אוהבים לשחק בהפסקה. **(10)** כמה עצים בחצר נפלו בסערה. **(11)** דנה ומיכל הכינו את הכרזה יחד. **(12)** המחשבים החדשים כבר מחוברים לחשמל.

אתגר: ״מספר המשתתפים עלה״ – הנושא הוא ״מספר״ (יחיד, זכר), ולא ״המשתתפים״.

דף 7 · משפט מורכב

א. **(1)** שהרעיון שלנו יצליח **(2)** שקראתי בחופשה **(3)** כי הייתי חולה **(4)** אם ירד גשם.

ב. **(5)** התלמידים שמחו שהטיול לא בוטל. **(6)** נעמה קיבלה פרס מפני שכתבה סיפור מקורי. **(7)** המחשב הנייד שקיבלתי מסבא ישן מאוד.

אתגר (תשובה אפשרית): כאשר נגמר השיעור, יצאנו לחצר.

עוד תשובות

להורים ולמורים: התשובות לכל הדפים. בשאלות פתוחות מובאות תשובות אפשריות.

דף 8 · מאוחה או מורכב

א. מאוחה: א, ג, ה, ז · מורכב: ב, ד, ו, ח.

ב. **(1)** אבל **(2)** כי **(3)** ש **(4)** לכן **(5)** כאשר **(6)** או.

אתגר: 2, 3, 5.

דף 9 · צירופי סמיכות

א. בתי ספר · חדרי אוכל · שולחנות כתיבה · תחנות אוטובוס · ימי הולדת · מילות קישור · עוגות שוקולד · עורכי עיתון.

ב. שמלת כלה · מגרש כדורגל · שעון יד · מי ים · דלת כניסה · כרטיס טיסה.

אתגר: שפת · ידי · שנת · עיני · ממלכת.

דף 10 · סמיכות מיודעת

א. חדר האוכל · ספרי הלימוד · תחרות הרעיונות · מגרש הכדורגל · עיתון הכיתה · שולחנות הכתיבה.

ב. השנתית · החדשים · הטעימה · המרווח.

ג. העיתון של בית הספר · הכובע של הליצן · המחברת של הרעיונות · השעון של העיר.

אתגר: "החדשות" מתאר את הכיתות – הכיתות חדשות. "החדשים" מתאר את המחשבים – המחשבים חדשים.

דף 12 · שאלות על הכתבה

(1) ב.

(2) פניצילין: החיידקים לא גדלו סביב העובש; פלמינג לא זרק את הצלחת ושאל מדוע. מיקרוגל: החטיף נמס אף שלא היה קרוב לאש או לתנור; ספנסר קירב גרגירי תירס למכשיר. פתקים דביקים: יצא דבק חלש במקום חזק; פריי מרח את הדבק על פיסות נייר וייצר סימנייה.

(3) תשובה אפשרית: כי רצו דבק חזק, והדבק החלש נראה ככישלון שאין בו תועלת.

(4) ב.

(5) תשובה אפשרית: רק מי שמקשיב, שם לב ושואל שאלות יכול להפוך מקרה מפתיע להצלחה.

(6) נולדו – י.ל.ד.

(7) תשובה אפשרית: כנראה שלא באותו יום, כי החטיף הנמס הוא שגרם לו לשים לב. אבל כמו שכתוב בפסקה האחרונה, ההמצאה נולדה כי ספנסר היה מוכן לחקור, כך שאולי היה מגלה זאת בדרך אחרת.

דף 13 · סימני פיסוק

(1) דגמים, כרזות, סרטונים ומצגות. **(2)** נועה, בואי רגע לכאן. **(3)** כשהמיקרופון הופעל, כולם השתתקו.

(4) ראשונים, אבל הגענו באיחור. **(5)** אם תצטרכו עזרה, פנו אליי.

(6) המורה שאלה: "מי מוכן להציג ראשון?" **(7)** יואב קפץ מהכיסא וקרא: "אני!"

אתגר: "לא, הלכנו לספרייה" – עונים "לא" לשאלה, ומספרים שהלכנו לספרייה. "לא הלכנו לספרייה" – לא היינו בספרייה.

דף 14 · ניבים

א. **(1)** ד **(2)** א **(3)** ו **(4)** ח **(5)** ב **(6)** ג **(7)** ז **(8)** ה.

ב. **(1)** שברתי את הראש **(2)** על קצה המזלג **(3)** הורידה את הכובע.

אתגר (תשובה אפשרית): "במקום להתאמן, הוא בונה מגדלים באוויר על זכייה באולימפיאדה."

דפים 15 ו־16 · טיעון

תשובות אישיות. בודקים: טענה ברורה, שני נימוקים עם דוגמאות, התייחסות לצד השני, סיכום, מילות קישור ופיסוק נכון.

רוצים את כל השנה?

סיימתם את החוברת – כל הכבוד, חוקרי הרעיונות!

בקרוב

חוברת שפה שנתית מלאה

לכיתה ו׳ – כל החומר של השנה, עם מסלול שבועי

1

כל הנושאים

בניינים, תחביר, סמיכות, הבנת הנקרא וכתיבה – לפי תוכנית הלימודים

2

מסלול שבועי

בכל שבוע דפים מסודרים, שלב אחרי שלב, בלי לחפש מה לתרגל

3

בדיקה עצמית

תשובות מלאות ואתגרים לתלמידים שרוצים עוד

עוד חוברות חינמיות לכל הכיתות מחכות באתר

mashkiot.co.il